

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opusculum Theologico-Canonicum De Sponsalibus

Kugler, Johann

Norimbergæ, 1705

Quæstio I. An Sponsalia per se obligent sub peccato mortali? Ex num. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40883

Bonif. VIII. *c. Un. de Sponsal. in 6.* Unde prædictum matrimonium putaticium impediret quidem Sponsalia contrahenda cum aliis consanguineis suæ putatiæ uxoris, non irritat autem jam antecederet contracta cum ejus Sorore.

§. II.

Quæstiones magis disputabiles circa Effectus Sponsalium.

QUÆSTIO I.

An Sponsalia per se obligent sub peccato mortali?

Ex num. 2.

19. **R**esp. Affirmativè cum Sanchez *l. 1. D. 27. citante S. Thomam, Theologos complures, & Canonistas contra paucos. Laymannus l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 3.* vocat Sententiam communem, imò omnium teste Tannero apud Gobat. quam tenent plerique, ut Guttierrez, Palaus, Pirrhing, Isung, Gonzalez, Zoësius, Covarruv., Wamesius, Wagnerek, König, Mastrius &c. Assertionis veritas colligitur ex *c. Desponsatam 27. c. Atho 47. c. Conjugali 50. XXVII. q. 2.* Quibus locis decernuntur subinde graves pœnæ, in injustè resiliens pro solis peccatis gravibus irrogandæ. 2°. Omnis contractus onerosus in materia gravi, graviter, & ex justitia obligat, atqui Spon-

Sponsalia sunt talis contractus. Ergo. 3°. Etiam simplex pactum, aut promissio seria, acceptata, licet gratuita, in materia notabiliter gravi obligat graviter. Nisi quis expressè intenderet se tantum leviter obligare. Ergo multò magis obligat contractus onerosus, qualis est Sponsalitiuus. Antecedens, licet cum aliquibus neget Cajetanus, est tamen communis doctrina Canonistarum teste *Lessio l. 2. c. 18. de F. & F. dub. 8. n. 55.* ubi illud fusè probat, sicut & *Sanchez l. 1. D. 5. n. 20. Ilfing tr. 4. D. 2. à n. 371. & alij.* Simplex promissio enim inducit obligationem majorem, quàm solius veracitatis; quia est justitiæ saltèminùs strictæ, dantis aliquod jus ad rem; Unde violatoribus etiam simplicis pacti, excommunicatio infligi potest, *c. 1. de pactis*, quæ aliàs non nisi pro mortali debet imponi crimine. *c. Nemo 41. XI. q. 3.* ergo.

20. Ob. 1°. *Alij desponsata renuntiare conditioni, & nubere alij non prohibentur l. 1. c. de Sponsal.* Ergo. R. cum *Sanchez, Tanner, Pirrhing* & plerisque aliis contra Cynum jus Civile (quod teste *Caniso in praf. super tit. De Sponsal. n. 3.* in dispositionibus circa matrimonium nempe quoad substantiam ejus, nullius momenti est apud Christianos) in hoc puncto correctum esse per jus Canonicum: Imò & antiquo Romanorum jure ex Sponsalibus obligationem Civilem, & actionem, quæ ex *Sponsu* dicebatur, contra eum, per quem factum esset, quo minùs nuptiæ sequerentur, in id quod alterius intererat, datam fuisse, solumque per

abufum, perditis Romanæ Civitatis moribus repudiorum libertatem irrepsiffe, testatur *Hotthomanus de Castis & Incestis nuptiis apud König super tit. de Sponsal. n. § 1.* R. 2°. Explicando legem; non prohibentur jure civili, ita ut poenam ejus incurrant C. jure naturali & Canonico N. & quidem eò gravius, si Sponsalia sint juramento firmata. R. 3°. Non prohibentur comparte spontè consentiente C. eâ invitâ N.

21. Ob. 2°. Frangens promissionis fidem, non violat justitiam, sed solam veracitatem, aut fidelitatem. Ergo peccat tantum venialiter sicuti mentiens. R. 1°. D. Antec. Si sit promissio simplex, gratuita, vel nudi pacti Trans. Antec.; si sit promissio acceptata, mutua, onerosa, in materia gravi, qualis est Sponsalium N. Antec. & Conseq. Nam ut ait *Lessius l. c. Promissio onerosa, acceptata obligat lege justitiæ, ut omnes fatentur. Dixi transeat*: nam etiam promissio simplex acceptata addit supra veracitatem specialem obligationem, & juris translationem in alterum, ita ut promissario injuria fiat, per promissionis violationem; læditur enim ejus jus inchoatum, seu jus ad rem, adeoque promittens aliquomodo saltè contrahit debitum justitiæ, ut eleganter ostendunt *Lessius, Sanchez & Ilfing citati.*

22. Ob. 3°. Non servare fidem est tantum decipere, & agere contra *honestatem*, ut videtur sentire *Angelicus 2. 2. q. 88. a. 3.* Ergo etiam est tantum veniale peccatum. R. non servare fidem puræ assertionis est tantum decipere.

Et

Et agere contra honestatem C. fidem seriae, & acceptatae promissionis, praesertim mutuae, & onerosae N. Antec. & Conseq., si materia sit gravis. Praeterea aliqui apud S. Doctorem per honestatem intelligunt debitum naturale, in conscientia, quod solum incurritur per nudum pactum, aut promissionem, non autem debitum Civile, cum nudum pactum non tribuat actionem saltem in foro Civili, l. 7. ff. de Pact.

23. Ob. 4°. Promissio est tantum vel ut lex privata c. 1. De Donat. qua promittens se obligat pro libitu, sub gravi; vel sub levi peccato, sub poena, vel sub culpa, ex justitia, vel tantum sub morali honestate, aut fidelitate. Ergo obligatio Sponsalium non est semper gravis. Resp. Lessius adductum in Antecedente esse probabile, sed non satis per illud explicari vim promissionis, quantum ipsa per se praecisa intentione extrinseca obliget. R. ad mentem Sanchezij *Disp. cit. n. 27. & D. 9. n. 6.* permissio Antecedente D. Conseq. ergo non semper est gravis, si nimirum per accidens promittentes signate intendunt tantum levem obligationem, Trans. Si scientes naturam promissionis in materia gravi graviter obligantis, sine restrictione simpliciter promittant N. Conseq. Nam tunc censentur se velle obligare ex justitia: hoc enim est proprie promittere teste *Laym. l. 3. tr. 4. c. 12. n. 1.* praeterea paritas est in voto, quod simpliciter prolatum in materia gravi obligat graviter. R. 2°. Cum Martino, & aliis apud hunc D. Antec. Aliqua promissio est talis C. vera seria, & mutua promissio

Spon-

Sponsalium N. Antec. Nam hæc habet annexum impedimentum publicæ honestatis, non mutabile per contrahentes, quod est quid grave, & præjudiciosum consanguineis Sponsi, qui non possunt cum ejus Sponsa contrahere, licet ille moreretur, aut Sponsalia dissolveret. Præterea Sponsalia dant jus ad honestos amplexus, & oscula, qui effectus sine gravi obligatione non conceduntur; insuper nisi homines graviter vi Sponsalium obligarentur, facile resilirent, quod plerumque fieret cum gravibus scandalis, incommodis, periculo infamiæ &c. Unde Mastrius dicit tales resilire volentes serio à Confessariis in foro conscientiæ ad fidem servandam compellendos esse, aliter nec absolvendos, utpote perseverantes in peccato mortali.

QUÆSTIO II.

An Fornicatio Sponsi, vel Sponsæ cum alio, vel alia, sit peccatum non tantum intemperantiæ, sed etiam Injustitiæ in confessione explicandum?

Ex num. 2.

24. **N**egativam apud Palaum tenent Covarruv., Vivaldus, Pontius, Henriquez. his accedit Mastrius secutus Meracium, Caspensem, Brancatum; item König super tit. de Adulter. & Stupro; & apud hunc Schambo-gen; sed prævalet affirmativa Laym. l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 6. Palai D. 1. re Spons. p. 7. n. 5. Bona-